

Medborgardialog

– riktlinjer för medborgardialog

Bakgrund och utmaning

Allt färre engagerar sig politiskt som medlemmar i politiska partier eller på offentliga förtroendeuppdrag. Valdeltagandet minskar. Det betyder inte att intresset för samhällsfrågor har minskat. Undersökningar visar att svenskarna vill diskutera samhällsfrågor.

Vi ser att medborgare vill vara med och diskutera och delta i samhällsutvecklingen men på sina villkor.

Att i större utsträckning arbeta med medborgardialoger innebär inte att de ersätter det representativa systemet. Syftet är snarare att stödja det genom att skapa transparens, öka kunskapen om systemet och utveckla ett samspel mellan förtroendevalda, tjänstemän och medborgare.

Det hela handlar om att se medborgarnas kunskaper som en tillgång för att forma framtidens Södertälje. Vi behöver använda flera olika metoder för att få kunskap om medborgarnas värderingar och att ge medborgarna kunskaper om kommunens ansvar, styrning och verksamhet. Genom systematiska dialoger kan vi både stärka demokratin och förtroendet för den verksamhet vi bedriver.

Syfte

Förtroendevalda behöver bättre förutsättningar för att fatta bra beslut och låta invånare medverka i lösningar.

- Förtroendevalda behöver ett bredare underlag inför beslut, så att tjänstemännens faktakunskaper kombineras med kunskap om medborgarnas värderingar kring ärendet.
- Medborgarna vill engagera sig och då framförallt i frågor som ligger nära dem. Men om vi vill ha mer än bara ”protestmedborgare” så krävs att dialogen är både meningsfull och ger möjlighet till påverkan samt att denna påverkan blir tydlig.
- Att bli inbjuden till en dialog är viktigt. Även om man väljer att inte delta. Tilliten ökar dessutom om medborgarna erbjuds vara med och bidra med sina erfarenheter och kunskaper.

Vår värdegrund är tydlig - Alltid fokus på medborgarna i Södertälje kommun när vi fattar beslut. När vi bjuder in medborgarna till en meningsfull dialog måste den utgå ifrån ett verkligt intresse av att vilja veta vad de tycker i en viss fråga.

- **Medborgaren blir en medspelare i samhällsutvecklingen och medskapare av den verksamhet vi bedriver.**

Val av frågor

En grundförutsättning för en dialog är att de förtroendevalda och tjänstemän som initierar en dialog verkligen är intresserade av att ta del av resultatet och ta hänsyn till vad medborgarna tycker i frågan.

Utgångspunkter

Vi bör ställa oss två frågor för att komma fram till vilka frågor vi ska genomföra medborgardialog kring:

- 1 - Behöver förtroendevalda mer kunskaper om medborgarnas värderingar, prioriteringar och åsikter kring denna fråga för att fatta det bästa beslutet?
- 2 - Kan en medborgardialog kring denna fråga ge medborgarna större kunskaper om kommunens ansvar och behov av prioriteringar?

Vilka deltar?

Flera olika grupper kan delta i dialogen. De vanligaste är invånare, förtroendevalda eller tjänstemän i Södertälje kommun. Men det kan vara värdefullt att bjuda in andra organisationer som samverkar med kommunen, till exempel representanter för bostadsföretag, primärvård eller företagarförening.

Invånarna kan komma från ett visst område eller hela kommunen. Invånarna kan också vara organiserade i föreningar med olika intressen.

För att få en bra bild av vilka som bör och kan delta i dialogen kan man ställa sig två frågor:

- Vilka berörs av frågan eller har ansvar och inflytande över den?
- Finns det grupper som särskilt behöver sökas upp?

Meningsfull dialog

För att skapa ett engagemang hos medborgarna måste de känna att dialogen är meningsfull. Medborgarna måste veta att de blir lyssnade till och få återkoppling på hur deras synpunkter tas tillvara i den fortsatta processen.

Delar som är viktiga att ta hänsyn till för att dialogen ska upplevas som meningsfull:

- Dialog tidigt i beslutsprocessen
- Ärligt uppsåt från politiker och tjänstemän
- Det ska handla om en fråga som är intressant för medborgarna
- Medborgardialoger beskrivs i verksamhetsplanerna
- Tydligt syfte och tydliga ramar
- Inbjuda och söka upp så man når många
- Visualisera
- Återkoppling

Beslut om dialog

Initiativ till frågeställningar kan komma från medborgare, förtroendevalda och tjänstemän. Det är presidiet i fullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder och beredningar som, självständigt var för sig, avgör om de ska genomföra en dialog. De beslutar om vilken modell som ska användas, tar tillvara på resultatet av dialogen, gör analys och återkopplingar till medborgarna.

Principer för dialogen

- Vid förslag som direkt rör Södertäljeborna skall alltid en medborgardialog övervägas och ställning tas till nyttan och syftet med en sådan dialog. Resultatet skall redovisas i beslutsunderlaget.
- Dialoger som genomförs ska bygga på kommunens värdegrund.
- Vid framtagande och ändringar av exempelvis befintliga planer, program eller policydokument ska en dialog initieras där man informeras om varför dessa ändringar föreslås.
- Södertäljeborna ska i samband med en dialog ges goda förutsättningar att kunna delta. Uppsökande arbete för att nå fler ska särskilt övervägas.
- Barn och ungdomars möjligheter att delta i denna process skall ges särskild uppmärksamhet.
- I varje medborgardialog ska hänsyn tas till den aktuella målgruppens utgångspunkter såsom ålder, språk, eventuella funktionsnedsättningar.
- Resultatet av dialogen ska återkopplas till medborgarna som deltagit i den.
- Dialogprocessen utvärderas och utvecklas löpande.
- Resultatet av medborgardialogen är rådgivande. Ansvaret för att prioritera frågor och göra bedömningar utifrån ett helhetsperspektiv ligger på de förtroendevalda politikerna som fattar beslut i frågan.